

БЛАГОВІСТЬ

Місячник Української Католицької Церкви в Польщі
№ 10 (58) Рік V

жовтень 1995 р.

В центрі уваги –

проблеми життя Церкви

«Українська Церква: минуле, сучасне, та майбутнє» – таку назву мала науково-практична конференція, яка відбулася 25 березня у Львівському музеї релігії під егідою Світового християнського конгресу Української Греко-Католицької Церкви. З рефератами перед присутніми виступили народний депутат України Михайло Косів, а також старший науковий співробітник Інституту українознавства НАН України у Львові Іван Паславський. У дискусії з даних проблем взяли участь науковці та церковні діячі.

Ось інтерв'ю з кандидатом філософських наук Іваном Паславським.

– Перш за все, зауважу, що ця конференція започаткувала цілу серію подібних заходів, які планують провести облом Української Греко-Католицької Церкви. Особлива увага приділяється становництву науки і духовності і мирян, у світі наукових документів.

Основні питання, які потрапили в поле зору цієї конференції, торкаються сьогоднішніх проблем України у Львові Іван Паславський. У дискусії особлива увага приділяється становництву науки і духовності і мирян, у світі наукових документів.

(Закінчення на 2 сторінці)

«Пізнаєте правду і правда визволить вас».

Ювілей Берестя

в Ельблонзі...

Скільки би не було різних поглядів та думок щільно заключенням ківськими митрополитами акту з'єднання з Римським Престолом, то однак це факт. Сьогодні, коли зближується ювілей 400-ліття цієї події, ми відзначаємо її як акт злуги, який повинен і мусив здійснитися.

Відзначено Ювілею служать популяризаторами сесії, конференції та інші заходи, по їх реалізувемо в окремих парах.

В Ельблонзі святкування почалися у суботу 28 вересня відправленням у місцій першій літургії з участю відлюти Івана Мартиняка. Після Богослужіння присутні, яких збралися читати громадка (на жаль, якось поміж присутніми не видно було наїто багато молодих обличь), взяли участь у науковій сесії та вислухали трохи рефератів.

Першим візьм логос др Ю. Володарський, який

у змістовій доводі представив погляди перкових діячів, політиків та істориків протягом віків, починаючи зразу під моменту заключення Унії, коли-то реакції були набути найживіші, а голоси найзапекліші.

(Закінчення на 3 сторінці)

IV світова зустріч українського вчителівства у Києві

Українська Світова Спілка Професійних Учителів (УССПУ) відбула вже четвертий світовий з'їзд (21 – 23 серпня 1995 р.). Це вже другий у Києві. Попередні два відбулися у Філадельфії, де УССПУ мала свій початок. Хотіть скептичний міг би сказати: «Ми вже мали багато різних з'їздів і видали чи не мільйони доларів, а успіху не видо. Наші громади загибають у діаспорі, а в Україні також не видно порядку і поступу». З нашого боку ми могли б частинно приняти таке зіставлення. Хто слідкував за розвитком УССПУ від самого початку, то мусив би ствердити, що ця нова організація, поборюючи початкові труднощі як несвідомість, байдужість, асиміляція, матеріалізм, себелобство-єгоцентризм, наявність заздійств та багато інших поганіх привичок нашого суспільства, навіянно розвивається і то по широкому світу. У з'їзді брали участь делегати з 19-ох країн світу та з таких областей Росії як Кубань (Красно-

**Днесь, благовірні люди, світло
празнусмо, отіновані твоїм, Богомати, присяям, і, спозираючи на твій пречистий образ,
покірно мовимо: Покрій нас чесним твоїм покровом і ізбав нас від усякого зла, молячи Сина твоого, Христа Бога нашого, спасти душі наші.**

(Покров Пресв. Богор. – Тропар)

НАШ ИСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАРІЙ

У своєму щоденніку Олександр Довженко записав: «Якщо мій народ не спромігся на власну вишу школу все решта (...) не має смыслю. Але же чи міг народ, що не мав кількості років своєї державності створити власну вишу школу, виплекати власні національні наукові кадри? Теоретично – ні, в житті, у випадку українського народу – так. Вже на кінець минулого століття українська нація мала достатньо наукових кадрів, щоб обіннати практично всі кафедри Львівського університету. Лише на ентузіазмі і цинізму патріотизму працювало Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, що мало рівень європейської академії. У підпіллі плекала майбутніх українських інженерів вища політехнічна школа. Україна злагодила світову науку такими іменами як: Грабачевський, Пупой, Франко, Фещенко-Чопівський та багато-багато інших, серед яких не останнім числомиться Ім'я Юліана Медведського. У жовтні минає 150 років з дня народження видатного вченого.

Юліан Медведський народився 18 жовтня 1845 р. в Переяславі у родині магістратського урядника. Батько Григорій був підприємцем і патріотом і активно працював на національному грунті. Григорій Медведський мав настільки великий авторитет серед горожан, що, коли помер, цілий Переяслав, без різниці в національності, взяв участь в його похороні, а жили вишли із свічками і горюю. Юліан навчався в Переяславській гімназії, яку закінчив 1864 р. Тут він приймав участь у житті української студентської громади. Пізніше Ю. Медведський студіював богословію у Відні Медведського. У жовтні минає 150 років з дня народження видатного вченого.

(Закінчення на 5 сторінці)

Відлітають журалі

Жовтневі дні, осінні дні,
Вже вілітгають журавлі,
А з ними й другі пташенята.
Вони прощають рідний край
Свої гнізечки покидати.

Та в них надія все жива:
Міне зима, прийде весна
І оживуть луги, діброви,

Скоро земля зазеленіє
І теплій вітерець повіє
Вони повернутися тут знову.

О, ви пасливі журавлі!
Опустошили ваших гнізд
Ніякий ворог не заграбить.

Вам чужий край притулок дав
На час зими, щоб змогу мав

Кожний з вас злини пережить.

Нам повертались нікуди,
Бо наші хати зайняли
Чужини вже обмаль півку.

Нас гнобила судьба зловіща,
а на ім'я її «Акія Вісла»,
Яка дала нам долю грку.

По «Заході» нас розкидали,
Щоб ми там жили і вмирали,
Забули віру й рідину мову.
А ми з них намірів глузумі,
Церкви тут і там будуєм
І зберігаєм наше слово!

Останній Лазецький, жовтень 1995

УССПУ зареєструвалася в Україні і там же створила свою першу українську вчителську кредитку. Ми віримо, що доки буде на світі українська дитина, доти буде українська школа, а в ній український учитель

(Закінчення на 5 сторінці)

Величне свято Успіння Пресвятої Богородиці, що випадає 28 серпня, п'ятого року відсвятковано у Верхраті з участю досить великої кількості прочан. Прихідало приблизно 500 осіб. Прибули вони сюди головно з Ольпітинського та Щепинського воєводств, а також з Львівщини, Тернопільщини, Любачівщини, Перемишліни.

Торжественна Служба Божа відбулася на місті, де колись стояла каплиця, недалеко села Будкевича, о. І. Нагача та о. Н. Дзюбака. Присутній був також запрошений на торжество, священик римо-католицької верхратської парафії кс. Ст. Бурда.

У своїй проповіді о. Т. Майкович звернув увагу на різноманітність та складність української нації, тобто вимушенну «мандрівку» 1947 р., лихоліття на Україні, піділну вірності Церкви, низькість комуністичної ідеології, сьогоднішній був також запрошений на торжество, священик римо-католицької верхратської парафії кс. Ст. Бурда.

Львівська Богословська Академія

Номінаційного грамотого Глави УГКЦ Благодійного Мирослава Івана Кардинала Любачівського призначено ректора і віце-ректора Львівської Богословської Академії (ЛБА). Цей офіційний документ та архиєрейська Служба Божа, яку відправив владика Ю. Бур, віклрили другий навчальний рік після відродженого виду теологічного навчального закладу.

Ректором ЛБА призначено доктора канонічного права о. Михайла Диміда. Він виконуває цю обов'язки у минулому навчальному році, поєднуючи їх з посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння».

На посаді віце-директора – доктор філософії Гарвардського університету Борис Гузяк, який має підсвідомість богословів Папського Орієнタルного Інституту.

Оточ, ЛБА продовжує роботу, не зважаючи на відсутність належного приміщення та значної труднощі матеріального плану та організацій проблеми. Адже досі не задоволені прохання до міських і обласних відповідей про виділення навчальних приміщень, забрали у неї в 1945 р. Майбутні теоголи дали навчаються у невеликому приміщенні колишнього дитячого садку.

[http://www.vl.academy](#)

В центрі уваги – проблеми життя Церкви

(Продовження з 1 сторінки)

які вийшли з Папської кури. Маються на увазі видомі Баламандські уголи між Римо-Католицькою Церквою і світовим православ'ям. Вони були приняті в кінці минулого року в Лівані. Це був один комплекс питань, пов'язаний з проблемами, які виникають між українськими греко-католиками і українськими православними як у Галичині, так і в Україні.

При одній Баламандськіх уголі всі виступаючі католиками і православними, що належать екumenічним цілям, звичайно, потрібні. В основному, никто не може особливих заперечень до цього документа не вистовив. Однак було зроблено ряд застережень до Баламандської уголі. А саме до тих пунктів, де йдеться про олінку унітства як історичного явища. Отже, те одностайно висловилися про те, що такі зустрічі між правою та правою не привело ні до чого позитивного, а лише нашкодило, виступаючи відкинути як такі, що не грунтуються на якості конкретних історичних фактів. Це з одного боку. А з другого, вони не служать для добра розбудови УГКЦ. Звернено увагу на те, що на унітство, тобто про Українську Греко-Католицьку Церкву. Це може свідчити про те, що легкі оти, особливо з православного боку, керувалися не релігійними, а політичними мотивами.

Що торкається іншої проблеми, тобто взаємин між УГКЦ і правою Церквами в Україні, то тут була звернена особливі увага на те, що між столітніми переживаннями, коли взаємні спільноти на тілі володіння храмів уже поволі стихають. Вони поступово відходять на задній план, хоча, безумовно, ще жевріють в окремих місцях. З будівництвом нових храмів ця проблема, очевидно, відпала.

Зрояється протистояння між православними і греко-католиками на історичному території. Тобто, коли починається через засоби масової інформації окремі публікації проголосувати релігійну нетolerантність, скажімо, православних до греко-католиків. Як іскравий приклад, було показано документ, вірніше видану нещодавно брошуру, яка з'явилася за благословенням Івано-Франківського єпископа Української Православної Церкви Кіївського патріархату. Ця брошура московського напряму, перекладена з російської мови, але видана ще у 1916 році у Харкові під час I світової війни з метою викликати ненависть у Галичині до греко-католицизму, який тоді цілком слушно інтенсифікувався з українством. Виступаючи погодилися з тим, що нам, особливо інтелігенції, журналістам, публіцистам потрібно в даній ситуації особливо шильно стежити за такими пропавами московіфізма, які, в лічіто завуальовані форми, повертася до нас. І, зрозуміло, давати відсіч таким провокаціям, які абсолютні не сприяють зближенню, а навпаки, розіпалюють релігійну ворожеччу. А ворожечна релігійна в суспільних умовах, як я наголошував у своєму виступі, приковує собою ворожечу міжнародну етнічну. Публікація таких документів свідчить, що комусь дуже залежить на тому, аби реанімувати в сучасній Галичині колишнє

на початку вересня у Полтаві урочисто закладено належний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». На посаді віце-директора – доктор філософії Гарвардського університету Борис Гузяк, який має підсвідомість богословів Папського Орієнタルного Інституту.

Оточ, ЛБА продовжує роботу, не зважаючи на відсутність належного приміщення та значної труднощі матеріального плану та організацій проблеми. Адже досі не задоволені прохання до міських і обласних відповідей про виділення навчальних приміщень, забрали у неї в 1945 р. Майбутні теоголи дали навчаються у невеликому приміщенні колишнього дитячого садку.

[http://www.vl.academy](#)

5 вересня в Свято-Покровській церкві у Львові після архиєрейської Служби Божої відбувається поминальний молебень пам'яті видатного українського поета Василя Стуса. 10 років тому, 4 вересня, Василь Стус загинув у більшовицькому концтаборі. «Василь Стус був одним із тих співців-пророків, що дбають за успім'єм своїм життям, прагнули свободи і правди, нам посилася Господь, як виноградарів, що дбають за нас спільній український виноградник» – такими словами, цих пророків єдності нашого народу. Іншими словами, цих пророків Свято-Успенської парafii.

На поминальній відправі владиці Васілю співсуміли дияconi та єреї Львівської архиєпархії УГКЦ.

В молебні взяла участь львівський хор «Дударик».

[http://www.vl.academy](#)

Берестя – вчора, сьогодні і завтра

(1596-1996)

Історія відокремлення: Кіївська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії

(Продовження з 7-8 числа «Благовіста»)

Відбудова Свято-Успенського собору в Полтаві

На початку вересня у Полтаві урочисто закладено належний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». Вірні сподіваються, що ця споруда, яка має дзвінницю. Вірні сподіваються, що ця споруда, яка має

наріжний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». На посаді віце-директора – доктор філософії Гарвардського університету Борис Гузяк, який має підсвідомість богословів Папського Орієнタルного Інституту.

Оточ, ЛБА продовжує роботу, не зважаючи на відсутність належного приміщення та значної труднощі матеріального плану та організацій проблеми. Адже досі не задоволені прохання до міських і обласних відповідей про виділення навчальних приміщень, забрали у неї в 1945 р. Майбутні теоголи дали навчаються у невеликому приміщенні колишнього дитячого садку.

[http://www.vl.academy](#)

5 вересня в Свято-Покровській церкві у Львові після архиєрейської Служби Божої відбувається поминальний молебень пам'яті видатного українського поета Василя Стуса. 10 років тому, 4 вересня, Василь Стус загинув у більшовицькому концтаборі. «Василь Стус був одним із тих співців-пророків, що дбають за успім'єм своїм життям, прагнули свободи і правди, нам посилася Господь, як виноградарів, що дбають за нас спільній український виноградник» – такими словами, цих пророків єдності нашого народу. Іншими словами, цих пророків Свято-Успенської парafii.

На поминальній відправі владиці Васілю співсуміли дияconi та єреї Львівської архиєпархії УГКЦ.

В молебні взяла участь львівський хор «Дударик».

[http://www.vl.academy](#)

Берестя – вчора, сьогодні і завтра

(1596-1996)

Історія відокремлення: Кіївська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії

(Продовження з 7-8 числа «Благовіста»)

Відбудова Свято-Успенського собору в Полтаві

На початку вересня у Полтаві урочисто закладено належний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». Вірні сподіваються, що ця споруда, яка має дзвінницю. Вірні сподіваються, що ця споруда, яка має

наріжний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». На посаді віце-директора – доктор філософії Гарвардського університету Борис Гузяк, який має підсвідомість богословів Папського Орієнタルного Інституту.

Оточ, ЛБА продовжує роботу, не зважаючи на відсутність належного приміщення та значної труднощі матеріального плану та організацій проблеми. Адже досі не задоволені прохання до міських і обласних відповідей про виділення навчальних приміщень, забрали у неї в 1945 р. Майбутні теоголи дали навчаються у невеликому приміщенні колишнього дитячого садку.

[http://www.vl.academy](#)

5 вересня в Свято-Покровській церкві у Львові після архиєрейської Служби Божої відбувається поминальний молебень пам'яті видатного українського поета Василя Стуса. 10 років тому, 4 вересня, Василь Стус загинув у більшовицькому концтаборі. «Василь Стус був одним із тих співців-пророків, що дбають за успім'єм своїм життям, прагнули свободи і правди, нам посилася Господь, як виноградарів, що дбають за нас спільній український виноградник» – такими словами, цих пророків єдності нашого народу. Іншими словами, цих пророків Свято-Успенської парafii.

На поминальній відправі владиці Васілю співсуміли дияconi та єреї Львівської архиєпархії УГКЦ.

В молебні взяла участь львівський хор «Дударик».

[http://www.vl.academy](#)

Берестя – вчора, сьогодні і завтра

(1596-1996)

Історія відокремлення: Кіївська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії

(Продовження з 7-8 числа «Благовіста»)

Відбудова Свято-Успенського собору в Полтаві

На початку вересня у Полтаві урочисто закладено належний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». Вірні сподіваються, що ця споруда, яка має дзвінницю. Вірні сподіваються, що ця споруда, яка має

наріжний камінь у фундамент відбудови Свято-Успенського кафедрального собору УПЦ КП. 1934 р. цей посадою директора екуменічного «Ради Воскресіння». На посаді віце-директора – доктор філософії Гарвардського університету Борис Гузяк, який має підсвідомість богословів Папського Орієнタルного Інституту.

Оточ, ЛБА продовжує роботу, не зважаючи на відсутність належного приміщення та значної труднощі матеріального плану та організацій проблеми. Адже досі не задоволені прохання до міських і обласних відповідей про виділення навчальних приміщень, забрали у неї в 1945 р. Майбутні теоголи дали навчаються у невеликому приміщенні колишнього дитячого садку.

[http://www.vl.academy](#)

5 вересня в Свято-Покровській церкві у Львові після архиєрейської Служби Божої відбувається поминальний молебень пам'яті видатного українського поета Василя Стуса. 10 років тому, 4 вересня, Василь Стус загинув у більшовицькому концтаборі. «Василь Стус був одним із тих співців-пророків, що дбають за успім'єм своїм життям, прагнули свободи і правди, нам посилася Господь, як виноградарів, що дбають за нас спільній український виноградник» – такими словами, цих пророків єдності нашого народу. Іншими словами, цих пророків Свято-Успенської парafii.

На поминальній відправі владиці Васілю співсуміли дияconi та єреї Львівської архиєпархії УГКЦ.

В молебні взяла участь львівський хор «Дударик».

[http://www.vl.academy](#)

Берестя – вчора, сьогодні і завтра

(1596-1996)

Історія відокремлення: Кіївська митрополія, Царгородський патріархат і г

Історія відокремлення...

(Продовження з 2 сторінки)

ініціатив, що мали на меті консолідувати православну спільноту Речі Посполитої. Єремія намагався зрушити ієрархію і однозначно змінити реформаторський рух серед мирян, який перебував у зародковому стані. У 80-тих рр. ХVІ ст. мирян були ініціативними у зміненні з'язків з Царгородом. Переївання Єремії в Україні Білорусі та захист мирських ініціатив привели до того, що патріарх дедалі частіше ставав орієнтиром для руського мирянства. Авторитетний голос вселенського патріарха підтримував руську православну церковну свідомість, котрій прогностично сильна і виразна протестантська католицька пропаганда.

Реформи, однак, мали й інший ефект. Православні єпископи почали об brukovatися віручанням патріарха у справі їхніх ієрархій. Підхід Єремії до церковної ієрархії не відзначався надмірним тактом, і хоча спочатку єпископи покірно сприймали патріарши декрети, безапелейне поваження з ними врешті-решт посягло зерна спротиву. Те, що Єремія призначив єзарх і надав широкі повноваження братствам, єпископи розцінювали як загрозу своїм правам. Проте надзвичайно складне становище Київської Митрополії, реформаторські ініціатви і перестороги патріархів поклали край бездіяльності руської ієрархії. Руські єпископи повільно приходили до усвідомлення слабкості Руської Церкви. Після започаткованих патріархами канонічних нововведень, першим поривом єпископів було бажання знову відновити традиційну єпископську владу. До того ж ієрархія зіткнулася з вимогою отримати від греків реальну допомогу в боротьбі своєї Церкви проти радикальних реформаторських течій, проти оновленої Католицької Церкви і загрози, що нависла над руською культурного самобутності у Речі Посполитій.

Еволюція західного християнства у ХVI ст. по-різному спричинила до драматичного рішення руської ієрархії змінити свою підвладність з царгородської на римську. Новий релігійний персоналізм – богословія, яке зосереджувалося над біблійними начинами, дедалі більша відповідальність мирян і активна участь їх у релігійному житті були характерні для західного католицизма, так для протестантських реформаторських рухів, що приваблювали чистених новонавернених з руської шляхти. Незважаючи на раніше форми побожності, нові га динамічні монаші чини й ордени – ось пише деякі з піодів протестантської Реформації та католицької Реформи. Попеміка між протестантами і католиками викристалізувала відповідні племінні позиції західних конфесій не тільки стосовно одної, а й щодо християнського Сходу. Стимулюючий ефект впливу, який мав на західноєвропейське духовне та інтелектуальне життя швидке збільшення кількості друкarsьких видань, був для руської еліти очевидний. Відчуваючи заходу, руські єпископи поступово стали добачати на Західі готові моделі і засоби для проведення реформи в Київській митрополії. А на глибшому рівні докорінні змінити у західному християнстві з безпрецедентною силовою, християнського суспільства і церковного права піддавалися сумніву і відкидалися. Реформатори не лише намагалися пристосувати до нових потреб чи пробуджених вже традиційні вірування, релігійний досвід, структури церковного управління. Роздроблення позирної монополії християнського Заходу породило велику різноманітність форм релігійної діяльності та церковної організації. Виступаючи під гостям відновленого, апостольського християнства, реформатори, власне кажучи, взагалі відохили від властивих християнській історії ранніх зразків. Ця анти-москова реформа і зміни поширилася на польсько-литовську Реч Посполиту і зачепила Навіть тих, хто їм найдужче противився. У Польщі та Литві ХVI ст. руські православні, культурним ідеалом, зштовхувалися з постійною мінливістю релігійних категорій і нововведеннями в усіх сферах церковного життя.

За іронією долі, саме патріарх легітимізував думки про конечність фундаментальних змін у ситуації, що склалися в руському православному світі. У час великої організаційної нестабільності в Київській митрополії Єремія започаткував зміни, які не тільки підавали між Єремієм порушив питання про роль митрополита в руській ієрархії та про прерогативи ієрархів у Руській Церкві. Сподівався прискорити відродження Київської митрополії, патріарх захистив деякі її основні інституції.

Борис Гулляк

Ювілей Берестя в Ельблонзі...

(Продовження з 1 сторінки)

Наводячи слова одного з сучасних вчених, др Вло-
дзіслава, відзначив факт, що явише, яким було заключен-
ня Унії, не виникло само собою, а було наслідком
певних процесів, з яких на перший план висувається
матеріальний чинник і заходи духовенства в напрямку
здобування пораз-то нових посад. Не без значення був
також невисокий рівень свідомості релігійної та мора-
льної сільських парохів, які часто ледве вміли читати
і писати, а поводилися ніколи на рівні звичайного
селянства. Унія мала бути тим чинником, по напра-
виль таку ситуацію.

Далі вчений показав механізм та кілоготання ієрархії
протягом попередніх десятиліть, які остаточно закінчи-
лися зієднанням з Римським Престолом. Одним з таких
заходів був синод єпископів у Бресті 1590 року, під час
якого, крім реформаторських рішень відносно
шкільництва, церковних лікарень, дисципліни та погли-
блення віри, сформульовано умови майбутньої перков-
ної унії: «...1) warunki religijne,,,wymawiając to tylko
sobie, aby nam od Najs. Papieża rzymskiego ceremonie
i wszyskie sprawy, to jest służba i porządek cerkiewny,
wszystko jako z dawna Cerkiew nasza święta wschodnia
trzyma, nie były odmienne i w tym porządku nie
naruszone zostały;; 2) warunki społeczno-polityczne: „Od
JW Mości Pana naszego Miłosięwego (Króla) wolności
paźsze przywilejami abu były warowane i artukiemi, które

Берестейська унія – факти, наслідки, сьогодення. На ці питання пробували відповісти доповідачі ельблонзької зустрічі.

...і в Гурові-Ллавецькому

Берестейські святкування у Гурові почалися Молебнем до Христа Человколобля, який у послуженні пароха о. Ст. Тарапацького і о. дра Я. Москалиця відправив 26 вересня ц.р. у місцевій церкві Вознесіння Чесного Хреста Кир Іван Мартиняк.

Художньо частину вечора, при горіючих свіках і своєрідній атмосфері, характерні тільки східному храмові, виповнив театральний поетичний монтаж Українському загальносвітньому лиці.

Загоріли лампадки на символічний могилі улаштований перед іконостасом, з типі, поволі набираючи сил, прозвучали перші слова – фрагменти прози і поезії, що відзеркалювали мученицький шлях Церкви і народу від моменту злуки до наших часів. Зокрема молодь зосередилася на найновіших часах – II світова війна та післявоєнні роки. У тому часі наша Церква зазнала найбільших втрат. Насильно зліквідовано Гре-

ко-Католицьку Церкву, називаючи її ворогом народу і постійником іноземним силам. У торомах гинули єпископи, священики, тисячі вірних, що не хотіли покинути своєї віри, ані, тим паче, відуратися її та станути на службу віковічному ворогові.

Фрагменти біографій, потрясаюче поетичне слово, символічна могила і загальна атмосфера вечора спровокували, що присутні у храмі усвідомили собі, що переживають небудену подію.

«Вічна пам'ять» владикам, духовенству, монашеству, вірним, прославана згромадженими вітанувала пам'ять минулих і сучасних жертв.

Другу частину молитов-зустрічі присвячених 400-літтю Берестейського з'єднання вітовнила доповідь дра Я. Москалиця, пароха ольгівської папрафії. Отець віднісся до Унії як події, що піднесла нашу Церкву на світовий рівень і показала християнському світу, що католики східного обряду мають окреслене місце у Всесвітській церкві.

Після доповіді з коротким словом виступив Владика Мартиняк. Полякував він парафіянама численну присутність, зокрема молоді, і пригадав, що винні ми бути горді зі своєю минулого і докладати усіх зусиль, щоб наша Церква і громадкість розвивалися у відповідному напрямку і побоюючи приєднатися у усіх заходах, що мають на меті добро громади.

Заключним акцентом, а одночасно гармонійним доповінням зустрічі у храмі, був концерт церковної музики у виконанні лідейського хору.

Б. Тхір

ПОЛОДІЙ

Співайте Господеві нову пісню...

Напередодні білобірського празника Різва Пресвятої Діви Марії (16 вересня) проходив III Фестиваль релігійної і молодежної пісні і поезії, якого моттом стали слова з папської енцикліки – «Щоб усі були одні».

Усіх присутніх у літейському залі привітав ініціатор і нейтомний організатор Свята релігійної пісні о. Іоанн Ульський. Опісля владика Кир Іван Мартиняк, відкривачи Фестиваль, наголосив на те, яку роль у житті урадісників, так і тяжких хвилин. Релігійна пісня слідає з Богом, підтримує народ на дусі.

Відчіність за право і самопожертвування у плененні рідної культури, віри і мови виступив представник Генерального консульства України консул А. Бойчук.

Після офіційного відкриття Фестивалю першими на сцені з гарно продуманого програмою про св. Йосафата та мучеників УГКЦ виступили діти з Крублянок, по нараді йосифа і Марію з Дитятком та школярі з Білого Бору, які повели глядачів до Літорду, місця об'явлення Божої Матері, також запрепетували себе на високому рівні. І діти, і вчителі доклали багато зусиль, щоб їхні програми були іскраві.

Велике враження на глядачів зробили кентшинські діти-бандуристи, які дуже майстерно виконали українські канти.

Молодь на III Фестивалі представляла історичність з Білого Бору та Гурбова-Ілавецького. Дует білобірських дівчат виконали дві релігійні пісні у супроводі скрипки і акордеону. Закінчуячи проповідь, отець Миграт полякував за численну присутність.

Верхратський празник

(Продовження з 1 сторінки)

Після Літургії участники сяята перейшли на недалеку високу гору, яка нині, на жаль, вже зарощена лісом. Як говорили колишні мешканці, з неї видно було колись Львів. Переказ говорить, що стояв тут монастир (звідси назава села), який у XIX ст. перенесено до Крехова. Нагомісно село, яке наразовувало біля 70 номерів общини, цілковито спалено у 1947 р. По дорозі на гору минало сумну капличку, могили, старі хрести. На вершині німами свідками минулого є залишки фундаментів, старі цвинтарі, ясени, з-під яких николи не переставала витікати вода – як говорить переказ, саме там об'явилася Божа Матір. Цю воду люди вважають

ону. Натомість учні з Гурова виступили з програмою «Грекий хід виннання», в якій, зображену переселенців з 1947 р. та їхні долі на непривітних північних землях Польщі, звернули увагу на значення Української Церкви та сильної віри, без яких неможливо було вистояти в чужині.

З України, на жаль, доїхала лише одна група, хоча запрошеніх було кілька. Квартет дівчат з Івано-Франківська на професійному рівні виконав декілька церковних пісень.

Заключним акордом Фестивалю було нагородження усіх учасників почесними грамотами. Торжественно зустрівав церковний гимн «О спомагай нас, Діво Маріє», виконаний усіма присутніми на цьому небудінному Святым. Опісля достойні гості, діти і молодь поклали квіти до пам'ятника Тарасу Шевченкові.

Після відкриття Фестивалю повертали учасники до своїх місцевостей. Жаль лише, що так мало гуртків включилося до дуже іскравої релігійної імпрези. Важко оправдувати відсутність дітей з Помор'я економічного кризису чи браком замікавлення, бо ж Білий Бір – це місцевість з величими українськими традиціями, яка завжди приваблювала до себе чимало прочан. Доказом цього є білобірський празник. Чому ж не засвідчили своєго присутності так у ролі учасника, як і глядача на Фестивалі релігійної пісні? Тільки в єдності національної гімназії «Літо-Дій» і поєднаній усіма силами, а в діях наше має бути!

(ЛІТ)

Літо з молитвою

Гори, мандрівки, зустрічі молоді, та найважливіше – БОГ, його пізнання, поглиблення віри – це основна ціль Сарепти – релігійного табору.

Який шороку відбувається у липні в невеликому селі Команча. Тут, на Лемківщині, протягом майже цілого місяця зустрічаються учні середніх шкіл та студенти і практика молоді з цілої Польщі, а також з України, Канади та Німеччини.

Шорічно Сарепта має неповторний характер. Ніколи не повтожається зустріч з попередніх літ. Одне не міняється – від п'яти років Сарепта завжди проходить під духовною опікою о. Степана Багруха, головним організатором є о. Іван Пінка та молитвою і своєю практикою допомагають Сестри Служебниць.

На цьогорічну Сарепту для молоді (перший турнус) прибуло біля 90 учасників віком від 14 до 17 літ. Багато осіб вперше брали участь у цього роду зустрічі і не дуже добре знали, яка її мета. Тому важлива є більша інформація про Сарепту та її характер.

У цьому році в головній мірі О. Багрух ознайомлював молодь з українського Літургією. Багато молодих людей не розуміє напої Літургії і саме ці заняття дали повнішій образ напої Богослужіння. Крім цього відбувалися пікаві катехизи про біблійну символіку.

Звичайно, була також мандрівка в гори, відвідали ми Яворник – село, яке у 1947 році було повністю виселене, а хати розібрани. Нині тут є лише цвинтар, як свідок минулого і недавно побудована капличка, в якій широку молитву сарепти.

Відбувалася також дискусія в маліх групах. Деякі запитання як: чим є гріх? чому гріху? кому є для мене Бог? для ляльок справляли великих труднощі. Виявляється, що багато осіб не можуть висловити, а хати розібрані. Нині тут є лише цвинтар, як свідок минулого і недавно побудована капличка, в якій широку молитву сарепти.

Другий етап – менші молоді та... країна атмосфера. Мені особисто привітніше було брати участь у зустрічах разом зі студентами. І були для цього окремі причини, яких може і годі назвати. Другий етап Сарепти – це було прекрасно служили Бога у природі, чому прекрасно слухали мандрівки в гори. Мандрівок було досить багато, але, мабуть, найкраще запам'яталася ця до Яворника, де й відправлено Службу Божу.

У студентській Сарепті важливим елементом був заклик до творення молитвних спільнот. Зав'язався біблійний круг, під час якого всі вчилися розуміти Боже Слово і пояснювати його іншим.

Час до часу відбувалися зустрічі з молоді з Радомля, яка перебувала тут в рамках Оази. Отець С. Багрух з цієї нагоди відправив Літургію, фрагменти якої були польськомовні.

Велику жертвенність виявили мешканці Команчі, які підтримували морально і матеріально сарепти.

Підсумовуючи, варто пропитувати ствердження однієї з учасниць, яка раділа з факту, що всі можуть прекрасно себе почувати, бути спасливими без вживання «долінту». Можуть. Бо з Богом може все – і сміялися, і бути спасливими.

Моя подруга з Катовиць так писала у листі: «...знаєши, за що Оазі могла пізнати Бога. Зрозуміши, що Він мене кохає також, якого я с. Зустрич показала мені, що Бог просить до мене руки, і чо Він є...»

Хотілося би, щоб усі учасники Сарепти могли так сказати.

IV світова зустріч українського вчителства у Києві

(Продовження з 1 сторінки)

і доти буде існувати Українська Світова Спілка Професійних Учителів (УССПУ).

Це в загальному коротка інформація. Наші добрі часописи, які нам не відмовлять місця, будуть частіше повідомляти українське Громадянство про діяльність УССПУ, якої кліч є: «За світову єдність і відродження українського Народу, Української Культури і Української Освіти».

З нашою діяльністю в'яжуться велики кошти, тому просимо про моральну і матеріальну поміч, а свої поради висилати на адресу:

UWAPRE, Z. K. WIT, 804 N. Woodstock St.

Philadelphia, Pa., 19130

* * *

ЗВЕРНЕННЯ ІV З'їзду Української Світової Спілки Професійних Учителів

до Президента України та Риду України

У передень 4-ої річниці з Дня Незалежності України звертаємося до Вас, Пане Президенте!

Українські вчителі світу стурбовані ганебним станом українського шкільництва, так само, як і тим, що російська мова займає все нові і нові позиції у радіо, телебаченні, в державних установах та навчальних закладах. Знову закриваються українські класи і школи, інкорується закон про мови не лише державними службовими, але й законодавчими.

Минуле у фотомозаїці

Після певної перерви продовжуємо друкування фотографій з нашого минулого. Усіх, хто хотів би поділитися з нами своїми пам'ятками, записаними на фотокарточках, просимо надсилати їх у копіях, або оригіналах на адресу редакції.

Історія, що записалася у фотографіях, це один з красних засобів передавати інформацію з минулого нашадкам. Отже не прогавмо того моменту.

Ришкова Воля

На фотографії хор з Ришкової Волі, що на Ярославщині. Цю фотографію було зроблено в Ярославі літом 1943 р. під час великого патріотичного Мінінгу. Тоді концертували усі хори з Ярославщини.

— В другому ряді, третій з правої боку, в білій вишиваній сорочці стоїть дядько одночасно диригент хору — Гаврильчик (ім'я невідоме). — В першому ряді внизу, перша з правої боку, одна з дочок ляка Гаврильчя. Друга його дочка, мабуть, перша з лівого боку.

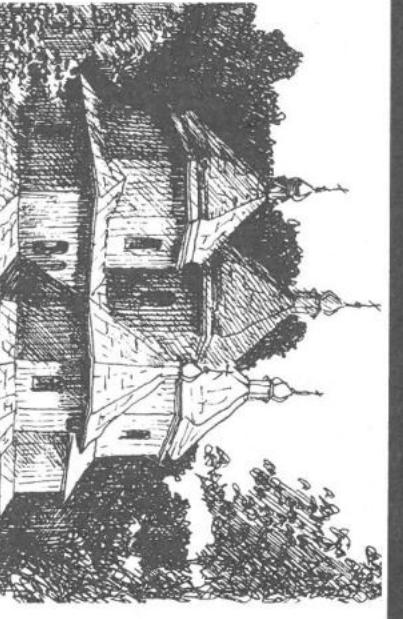
— В третьому ряді, четвертий з правої боку, стоїть Іван Сапеляк, який помер у Львові. Це рідний брат епископа Андрія Сапеляка — владики з Аргентини та о. Василя Сапеляка з Риму.

З надісланих видань

«Cerkwie w Bieszczadach», Stanislaw Kłycinski, Warszawa, 1995.

Останніми тижнями видавничий ринок у Польщі поповнився пікавого книго-каталогом (формат B6), у якій поміщається список усіх церков, що існували перед II світовою війною у леканатах: балигородському, тисячіському, ліському, лютовицькому, лупківському, устрицькому і частково турчанському та жукотинському.

У книзі описано вигляд церков, дати будови і ремонтів, пільговну долю. Піддано також список цього, також дзвиниці і припіркові цвинтарі. Видавництво багато ілюстроване.

Жовтень

(Продовження з 1 сторінки)

в 1864-66 рр., але згодом перейшов на вивчення природних наук на філософській факультет. Одночасно він приступає до діяльності віденської «Сіції». Хоч у 1869 р. Медведський вже склав мінералогії і геології. У 1870 р. його іменовано практикантом у Віденському державному геологічному інституті і перед молодим вченям відкрилася перспектива блискучої кар'єри. Проте Юліан мріє повернутися в Україну.

У 1873 р. його запрошують до Львівської політехніки на посаду звичайного професора мінералогії та геології. Молодий професор з великом завзяттям взяється до праці, щоб створити кафедру. Докладаючи неймовірних зусиль, часто виграчаючи немалі суми власних гротей, за 35 років він створив величезну колекцію мінералів, що містилися в кілька десятків тисяч мінералів, що містилися в шести просторих залах. На той час ні один з університетських музеїв не мав колекції укладеної з такою систематичністю та провідного думкою. За свій копіт видавав він наукові підручники. Науковий доробок Ю. Медведського складає близько 50 праць, присвячених в основному геології та мінералогії. Прикарпаття, а також низку дрібних заміток. Все це зробило йому почесне місце серед європейських геологів. За наукову працю його обрано членом Краківської академії наук, Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Петроградського «геологічного общества» і почесним членом Товариства ім. Колерника. Австро-угорський уряд відзначив його орденом Залізної корони III класу (1898), титулом радника двору (1902). У 1912 р. Львівська політехніка іменувала Ю. Медведського почесним технічним доктором (ступінь доктора філософії він здобув 1896 р. на німецькому університеті в Празі). З метою наукових поліпшувань він разом із студентами віїздив у Карпати чи на Поліщу, широку вирушив за кордон (Франція, Англія, Італія, Швейцарія, Німеччина, Росія, Румунія та ін.).

Ю. Медведський працював доки йому вистачило сил і здоров'я. Особливу увагу придіяв він українській молоді. У своюму заповіті передавав понад 150 тис. корон на бурси, пікcoli, стипендії. Медведський помер на запалення легенів 7 січня 1918 р., відійшовши до Гостпода із світлою вірою і переконанням в пасливе майбутнє свого народу.

У жовтні відзначаємо слідуючі події:

2.10.1865 — народився Денис Січинський, композитор, автор опери «Роксолана», хорової та камерної вокальної музики.

8.10.1885 — народився Володимир Свідзінський, талановитий поет-лірник, перекладач.

8.10.1915 — народився Олександр Русов, земський статистик, етнограф, фольклорист. З дорученням київської «Старої промади» разом з Ф. Бовком підготував до безцензурного друку «Кобзар» Шевченка у двох книжках (виданий 1876 р. у Празі).

9.10.1865 — перемота гетьмана Б. Хмельницького над польським військом під Городком біля Львова.

10.10.1825 — помер Дмитро Бортніцький, візантійський композитор, диригент і реформатор церковного співу Східної Церкви.

13.10.1835 — помер Петро Гулак-Артемовський, поет і культурно-освітній діяч, творець перших на Україні романтических балад на стожети Міцкевича і Тете.

15.10.1895 — народився Володимир Гжицький, письменник, автор роману «Ніч і день» (1963), в якому він одним з перших у радянській літературі описав страхіття більшовицьких кондтарів.

18.10.1945 — заснування Ужгородського університету.

22.10.1835 — під час однієї з облав загинув Устим Кармелюк, народний герой, видатний повстанець і керівник боротьби проти панської сваволі на Поділлі, Київщині і Бесарабії.

25.10.1965 — у Орлеані (США) помер Осип Демчук, сотник, командир 5-ї Сокальської бригади УГА, редактор часопису «Український скіталель» (1921-1922) у Чехо-Словаччині.

30.10.1915 — на Першому українському сеймі в Нью-Йорку створено Загальний Український комітет, завданням якого була підтримка намагань українців на Батьківщині створити незалежну Українську державу.

Зібрав Зенон Боровець, Львів

№ 10, 1995 р. «БЛАГОВІСТ» СТОР. 5

УКРАЇНСЬКИЙ ДІАЛОГ

III - 222

«І стверди діло рук наших»
(Івано-Франківськ)

о. Митрат Степан Дзюбина

«К СВЕРДИ ДІЛО РУКІШІ»

церкви в Радимні?

У липні 1953 року Центральний комітет Польської

єднаної робітничої партії (ЮРП) видав наказ звільнити і перетопити у домнах дзвони з недіючих українськь

Будівельної об'єднаної робітничої партії (ПОРП) видав наказ зібрати і перетоголити у домнах лівони з недючих українських греко-католицьких церков. Восени цього ж року спеціальна група працівників Міністерства промисловості на кількох вантажних автомашинах вирушила на південь Польщі. В опустілих після акції «Wisla» українських селах спілгрупа зібрала понадмініше 38 церковних дзвонів. Разом важили вони 8 тисяч кілограмів, тобто всередньму по 210 кілограмів кожен.

Серед дзвонів, які тоді пропали без сліду, був також дзвін з церкви Успіння Пречистої Богородиці у Радимні Ярославського повіту. На дзвоні були кириличні

написи з 1602 р.; його пам'яткову вартість годи однини. Списки церков, з яких попрабовано дзвони, виготовив Восвідський комітет ПОРП у Ряшеві. Персональний нагляд над цією акцією мав керівник одноготичного реферату Восвідського комітету ПОРП – Маріяна Капальський, пізніше керівник Відділу у справах віросповідань Восвідського управління в Ряшеві, відповідальний за понищення у 50-их і 60-их роках десятків українських церков, серед них і церкви у Радимні.

Міністерство культури і мистецтва. Гозішук виявився на жаль, безуспіхним.

чинських у Переяславі, де був перетоплений на лівні для котрогось з польських костелів.

Управління у Рильському
проханням Воєвійського
згода на розбити її, а будівельний матеріал з неї признача-
ти на створення народного дому (дому людового).
У документі *"Protokol (...) z komisyjnego odbytu"*

w Radymnie", który datowany 13 listopada 1961 p. czytamy: „Wykonanie rozbiórki nie zostało ukończone w terminie ustalonym w umowie ze względu na trudność

rozbiorki kopuł, które były osadzone na cmentarzu i służyły zbrojone skutkiem czego wykonawca był zmuszony poszukać przedsiębiorstwa, które prowadzi roboty odstrzałowe w kamieniołomach, celem wysadzenia obiektu, a szczególniutko wówczas sklepienia co przede wszystkim do okresu zimowego.

Повний текст цього протоколу надрукуюмо в одному з чергових видань «Благовістя».

лист (вид 12 липня 1955 року) Воєвідського комітету ПОРП у Ряшеві до Центрального комітету ПОРП у справі, м. ін., згаданого дзвону. Документ віднайдено в Archiwum Urzędu do Spraw Wyznania w Rzeszowie, fond III/22, inv. 87/55, k. 12, l. 16.

документи, пов язані зі справовою діяльністю, будуть надруковані у книжці «Українська Греко-Католицька Церква у Польщі після 1944 р. в світі документів».

“Vivere in una vita”

*З великою радістю вітаю появу на сторінках «Благодатного матерію» Українського птичника Ко-
день не було в селі жодної облави чи супицьки-
з військом. Його мертвє тіло знайдено вдовсітва на*

ристоючись нагодою, прагну відповісти на заклики У справі Береневичів, хоча він лише частково важиться зі справого церкви.

ку 1945 р., після переходу з Мостишини до праці в Українському Червоному Хресті на терені Надрайону ОУН «Холодний Яр». Саме тоді, у березні 1945 р., у Берендиничах загинув «черемошник» пропагандист мечкої поши Надрайону «Холодний Яр».

Ян. Був він родом з Полтавщини в Україні. З розповіді його сестри «Степової» пам'яткою, що у 30-х роках ступівся він у музичній консерваторії, працювало в Полтаві. Під час війни переїшов з матір'ю і сестрою на Західну Україну а після приходу більшевиків у 1944 р. опинився він у селі Беренсьовичах.

6 СТОР. «БЛАГОВІСТ» № 10 1995 р.

Анна Байлек, Нью-Йорк

країнський архів, які виплачено на банківські рахунки Об'єднання Українців у Польщі за час від січня до липня 1995 року:

Іван Білянчук, Видміни – 10 зл., Павло Боднар, Тшебятив – 50 зл.,
Бобятів – 10 зл., Павло Боднар, Тшебятив – 50 зл.,
Ксандер Віntonяк, Мюнхен – 51 зл., Петро
Олесниця – 45 зл., Петро Гойсан, Олес-
нськ – 10 зл., Славомир Гричак, Вроцлав – 20 зл.,
Вомир Гричак, Вроцлав – 20 зл., Неоніла
Гук, Перемишль – 100 зл., Михайло Гнес-
ськово – 5,70 зл., Микола Дзява, Будри – 20 зл.,
Іван Дуркевич, Гульб – 10 зл., Іван Дуркевич, Гульб
) зл., Іван Дуркевич, Гульб – 10 зл., А. Дякун,
див – 10 зл., Степан Дякун, Світін – 10 зл.,
на і Петро Кульчицькі, Біла Підляська – 100 зл.,
Лиціфа Жаркі, Світін – 70 зл., Софія Комар,
топили – 100 зл., Іван Кравчук, Кошалін (то-
вар за статтю в НС 10) – 12 зл., М. Кубель,
Леонів – 10 зл., Михайло Лазорик і Павло Боднар,
Себягів – 40 зл., Михайло Лазорик, Тшебятив
0 зл., М. Лех, Кошалін – 50 зл., Б. Лисак,
ядельфія (США) – 120 зл., Ніна Ліборська, Бі-
ток – 100 зл., Марія Матичак, Ярослав – 100 зл.,
Ігор Мачуга, Тросіни – 20 зл., Йосиф Міса,
ло – 50 зл., Тарас Міхно, Грифіде – 5 зл., Анна
Ланська, Оструда – 10 зл., Анна Ожанська,
руда – 20 зл., Мирослав Омелян, Загаї – 50 зл.,
Філь Орніяк, Лельково – 10 зл., Іван Павлишев,
Омадка – 100 зл., Марія Павлишев, Єльонки – 70
Роман Пилипівський, Чарна – 40 зл., Володи-
мір Пельль, Краків – 100 зл., Іван Пельль, Вар-
шава – 30 зл., Омелян Соколич, Ілгів – 50 зл.,
Ірия Терлецька, Оструда – 10 зл., Марія Терлець-
ка, Оструда – 10 зл., Марія Терлецька, Оструда
) зл., Марія Терлецька, Оструда – 20 зл., Марія
Лелєвка, Оструда – 20 зл., С. Й. Устиновський,
шалин – 20 зл., А. Фешак, Лемборк – 10 зл.,
школа Хайкій, Ольштин – 20 зл., Іван Яціна,
шнобоже – 10 зл., Іван Яціна, Тарнобоже – 10 зл.,
Іван Яціна, Тарнобоже – 10 зл.

Марія Багрій, Англія – 10 англ. фунтів, Ярослав
Літів, Монреаль – 200 кан. дол., Михайло
Стівка, Великій Британії – 100 кан. дол., Анна
Клінська, Велика Британія – 100 англ. фунтів,
Михайль Микитин, Сан Сіті – 15 ам. дол., Р.
Фрашак, Велика Британія – 100 англ. фунтів,
Інн Романишин, Нью-Йорк 100 ам. дол., Марія
штер, Англія (народжена у Верхраті) – 10 англ.
штів.

**Зборіка, організована Марією Капустинською з
мілону: Союз Українців у Великій Британії – 100
лл. фунтів, Організація Українських Жінок у Ве-
ликій Британії – 100 фінктів, І. Кузьма, Днінгтон
0 фінктів, Г. Турко, Лондон – 40 фінктів, К. Стак,
Честер – 30 фінктів, Д. П. Гулляк, Лондон – 20
штів, С. Войтіновська, Лондон – 10 фінктів.
штів: 350 англ. фунтів.**

І. Машак, Лондон – 50 ам. дол., Л. і С. Фостуни,
Лондон – 53,50 дол., М. Капустинська, Лондон
0 дол. **Разом: 153 ам. дол.**

Жертвам цим сердечно дякуємо!

• ЛИСТИ • ЛИСТИ • ЛИСТИ •

Інтелект

У вакаційному номері нашого місячника надрукували листа пана Володимира Пайаша, діригента перемиського катедрального хору «Горі Серци» під заголовком «Чому в Україні порожніють церкви?»

Проблеми, що торкнувся їх автор, викликали досить живий відгомін наших читачів. На адресу редакції надійшло кілька листів, які пропонують Шановним Читачам «Благовіст». Їх зміст, а також вживі думки застібують про велике занепадання наших вірних в життя та долю Церкви. Як виявляється, мирані, всупереч загальному твердженню (особливо постійному на сторінках поважної польської преси) цікавляться релігійним життям, переживають за нього і аж нік не є вони їм байдужим.

Історія нашої Церкви в Польщі дуже складна, особливо в післявоєнні роки, коли-то офіційні чинники дозволили визнавати її існування, а і Римо-Католицький Костел не вважав доцільним подати руку у складний час. Однак попри всі труднощі Церква існувала та існує. З автопсії знаємо, що там, де були сильні церковні осередки, там не було асиміляції, а Церква-твірдиня давала душевну наснагу і підтримувала у складний час.

Сьогодні, коли маємо зможу свободного розвивати і необмежене право коістяння з демократії, наші проблеми не пропали, а, скажімо, набрали іншого характеру і мусимо їх вирішувати згідно з духом епохи (зрештою так і робиться – але це вже тема окремої публікації).

«Благовіст», як видавництво суспільно-релігійного характеру, відкрите на всі голоси, що появлюються у нашій спільноті. Радімо, що місячник уважно читається і радо презентується у складний час. Однак попри всі труднощі Церква існувала та існує. З автопсії знаємо, що там, де були сильні церковні осередки, там не було асиміляції, а Церква-твірдиня давала душевну наснагу і підтримувала у складний час.

Сьогодні, коли маємо зможу свободного розвивати і необмежене право коістяння з демократії, наші проблеми не пропали, а, скажімо, набрали іншого характеру і мусимо їх вирішувати згідно з духом епохи (зрештою так і робиться – але це вже тема окремої публікації).

Відкритий лист до п. Володимира Пайаша

Шановний Пане Володимире!

Прочитали ми Вашого відкритого листа до духовенства і мирян – «Чому в Україні порожніють церкви?» («Благовіст» № 7-8 1995 р.). Треба мати багато відаги, щоб забрати голос у стравах нашої Церкви. Ваші роздуми і пропозиції випливали з благородного наміру, з турботи, щоб якнайбільше вірних брали участь у богослужіннях, щоб не порожніти Церкви. Не тільки Ви тим турбуетесь, священики теж і мирані в Польщі і на Україні. З приватних разомов виникає, що багато вірних підписалось б під Вашим листом.

Явище порожніння церков торкається не тільки нашого обряду. Задумайтесь, чому порожніють костели в західних країнах? Чи там душпастири не шукали виходу з положення? Здається, що проблема набагато глибша і відноситься не тільки до християнського світу. Йдеється про місце Бога у житті сучасної людини.

Наши брати з України привозять нам дивні інформації: з народом і душпастиром про нього, але не означає це, що миряні забороняються жінкам мати сунки. Може у своїх западливостях видимують це самі вірні, а не священик? Такі закази і накази можуть довести до абсурду і в тих усіх дрібницях загубитися суть віри.

Будьмо однак доброї думки – душпастири вийдуть до мирян, а виходити треба скоро, бо появляється шораз-то більше проблем.

Священики греко-католицького обряду завжди були з народом і душпастиром про нього, але не означає це, що миряні мають мовчати, ні – запрошуємо інших вистовити свої думки.

З приватного до Вас

Іванна Зубань, Марія Матуляк

(підпис після обговорювання)

Дійсні причини порожніння церков в Україні

Кожен провів широї турботи за долю рідної Церкви під відати Максимільянові повагу та ним радіти. Не є тут юдиним винятком відкритий лист п. Володимира Пайаша п. з. «Чому в Україні порожніють церкви», надрукованний спершу в дієслівному місачнику «Патріярхія» від березня ц. р., а згодом і в липнево-серпневому «Благовісті» (ці дві версії різняться між собою – це, мабуть, результат роботи стилістичних редакторів). Пан Пайаш не вперше вже доказав, що майбутнє українського греко-католицтва є для нього справово першорядного значення. Задів автору «Чому в Україні порожніють церкви» належиться загальне призначення.

Все ж таки миши відмітили, що емоційний підхід п. Пайаша до затяжнених питань, застібуючи безперечні любов Автора до нашої своєправної Церкви, зникнє відночно об'єктивну вартість його статті, як джерела для вивчення сучасної церковної ситуації в Україні. А зокрема причин, які спонукають тамешніх греко-католиків відмінати латинські богослужіння. Тому-то потрібен, на мою думку, більш холіндокровний аналіз назавалих проблем.

1) Пан Пайаш пише, що наші церкви в Україні порожніють внаслідок того, що вірні ходять на Служби Божі в римо-католицькі храми. Чи це явище дійсно великих розмірів – скажімо годі. Треба пам'ятати, що греко-католицьких церков стає дедалі більше (зокрема в Галичині, та

є це загальновідомий факт, що греко-католицьке духовенство в Україні має пересічно slabшу інтелектуальну підготовку, як священики з Польщі (без різниці – українські чи польські). Причини цього стану так само відомі, тому пишати про них немає сенсу. З пливом часу ця дистанція буде правдоподібно зменшуватися – великі надії покладені в цьому питанні на відновлену Богомольську академію у Львові. Це, по-перше. А, по-друге, цей недолік з обговорюванням трохи ще найменш гнізний і не відігріває будь-якого орієнтації в тих відношенах, можуть собі зовсім не усвідомлювати, що такий факт існує – адже в Польщі він відсутній.

Ідеїність

Глибше продумавши справу, мусимо дійти висновку, що ідеїність пересічного римо-католицького священика в Україні (особливо такого, що прікає туди з служінням Богомольською) приєднує в чужу йому країну, де цивілізаційні умови значно горіші, натомість церковні доходи значно менші. Шоб встигти там душпастирству «працю», мусить вивчити Пілігрії, які спостерігається, спричинене – хоч певною мірою – також зростанням «матеріальної бази» УГКЦ. Та все ж таки проблема існує – і то не лише у вигляді ходинн в костелі, але й відходу від католицтва, а то й християнства і міфів – «Чому в Україні порожніють церкви?»

Як такого (мається увага ім) засновникам «Благовіст» в масмедиа згадує: бурхливий розвиток релігійної організації Свідків Єгови). Отже римо-католицизм не є для нас єдиного загородженю. Тут добре було б усвідомити, що перехід у егоіст – це явище значно трагічніше, як з церковно-богословської, так і з національно-державної точки зору. Цікаво доброе можна побачити в римо-католика виникав, що проблема набагато глибша і відноситься не тільки до християнського світу, але і до іншої релігії – юдаїзму. І що ж всі без винятку польські священики висичуються безженними. Я нік не прихильник примусового цеплювати від регіону, в якому має працювати), якщо не дві. До якого ж таки проблема існує – і то не лише у вигляді ходинн в костелі, але й відходу від католицизму, а то й християнства і міфів – «Чому в Україні порожніють церкви?»

Як такого (мається увага ім) засновникам «Благовіст» в масмедиа згадує: бурхливий розвиток релігійної організації Свідків Єгови). Отже римо-католицизм не є для нас єдиного загородженю. Тут добре було б усвідомити, що перехід у егоіст – це явище значно трагічніше, як з церковно-богословської, так і з національно-державної точки зору. Цікаво доброе можна побачити в римо-католика виникав, що проблема набагато глибша і відноситься не тільки до християнського світу, але і до іншої релігії – юдаїзму. І що ж всі без винятку польські священики висичуються безженними. Я нік не прихильник примусового цеплювати від регіону, в якому має працювати), якщо не дві. До якого ж таки проблема існує – і то не лише у вигляді ходинн в костелі, але й відходу від католицизму, а то й християнства і міфів – «Чому в Україні порожніють церкви?»

Як такого (мається увага ім) засновникам «Благовіст» в масмедиа згадує: бурхливий розвиток релігійної організації Свідків Єгови). Отже римо-католицизм не є для нас єдиного загородженю. Тут добре було б усвідомити, що перехід у егоіст – це явище значно трагічніше, як з церковно-богословської, так і з національно-державної точки зору. Цікаво доброе можна побачити в римо-католика виникав, що проблема набагато глибша і відноситься не тільки до християнського світу, але і до іншої релігії – юдаїзму. І що ж всі без винятку польські священики висичуються безженними. Я нік не прихильник примусового цеплювати від регіону, в якому має працювати), якщо не дві. До якого ж таки проблема існує – і то не лише у вигляді ходинн в костелі, але й відходу від католицизму, а то й християнства і міфів – «Чому в Україні порожніють церкви?»

Духовність

Однак ідеїність – це не все. Бувають священики ідеїні, які, прогляд на перше місце, ставлять не ті ідеї, що треба. Наведу тут цитату з отриманого мною нещодавно приватного письма: «Якщо порожніють церкви – о вони токи від дурежних ірвей. В кожному разі, довелося вже мені відповісти в Україні ствердження, що частина кандидатів до священства в УГКЦ вибирає духовний стан з матеріальних мотивів. У випадку священиків з Польщі це дієвий засада: никого серйозно не буде їх називати «заробітчаними», коли покликати Польщу та йдти працювати в Україні.

Нам, «польськими» греко-католиками, варто собі факти поділити. Мусимо при цьому пам'ятати, що в Польщі ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти («вічні» греко-католиків у костелі) затемнені. Із цього погляду. Цікаво доброе можна побачити в римо-католицькому священстві (як то що вони його вважають просто дивольським винаходом). Отже через звуження проблеми до одного ХХ-XX ст. в'ячеслава Казимировича Липинського), є і більші аспекти (

Дійсні причини порожніння церков в Україні

(Продовження з 7 сторінки)

лише душпастирювати серед тамтешніх латинників, але й нести Добру Новину всім жителям спустошеної більшовизом Української землі, зробив пропагандою якщо вони працювали перш за все для Христа (а не, скажімо, для ідеї «Польщі від моря до моря»), то чи не було б найкраще, коли б вони робили це згідно з церковною традицією цих земель, у візантійсько-українському обряді, спомагаючи знедолену УГКЦ? Це вимагає самопожертви – але, чи не в тому, саме, сенс християнського і зокрема місіонерського покликання?

Пропонована о. Соколовським розв'язка дала б можливість серйозно загальмувати, якщо не зовсім зліквидувати, очо втечу в костелі. Тому дуже приємно мені повідомити, що і тут видно перші симптоми покращання. У Тернополі відкрили українське греко-католицьке душпастирство ОО. Францишканів з Польщі. Радять собі добре і, що основне, хвалять їх наси священики та мирянин. Дай Боже, щоби благородний почин зустрів поспільніків.

Пан Пайташ подає також у шести точках деякі конкретні пропозиції щодо оздоровлення літургійного життя в нас. Поки він пише про так більшістю, «наведенні порядку» у Церкві (Службі Божій розпочинати з точній годині, не робити перевідправі, проповіді виголошувати короткі й змістовні, спів зробити ритмічним і т. п.) – я повністю його підтримую. Підтримка кінчиться тоді, коли п. Пайташ починає агітацію за уведення патинських практик. Я вже сказав, які є справжні причини порожніння церков. Боротися треба, отже, проти цих причин, а не проти східної традиції. Пасивне сприймання духовних іллюзій Християнського Західу – періоду від Середньовіччя по Бароко (блівш-менш) витворює стан, коли можна ставити питання, чи ми взагалі маємо якийсь творчий потенціал та чи хочемо бути собою, чи ні. Пан Пайташ радить «ти вперед», не плачіться «лавок, музики, дзвінків, вервиць, малебінів, суплікацій» і прочих «нових форм», словом «ти з поступом», щоб через таку «активну поставу і нове творення» сподобатися Богові. Ці рядки його відкритого листа є внутрішньою суперечкою – більше себе стоять склепання активності і заклик до пасивності, заходя до «нового творення» і поступуали сприймання запозичень, які макоть нераз вже і по кілька разів років. Саме тут найбільш кидається в очі, що п. Пайташ підійшов до теми надто емоційно – а це довело його до заперечування себе самого. Отже – творчості, активізму! – ТАК!, але спілому сприйманню чужого (часто менш варгістного, як своє) – НІ!

На кінець хотів би теж нагадати, що є в нас брати за кров'ю і обрядом, які, щоправда, ще не перебувають у повній єдності з Апостольським престолом, але нашими братами таки залишаються. Варто і до інших практик придивитися і, можливо, звідтам щось почерпнути – наприклад з г. зв. Гасіс («Чин Божествених Страстей Христових»), укладену митр. Петром Могилого великокопосну Богослужбі, яка б могла нам непогано замінити Хресну дорогу латинського зразка. А це вже тема на окрему статтю.

Петро Сивільський

Незалежність України

24 серпня поточного року в храмів. Яків в Слуцьку відсвятивкою 4 роковини від дня проголошення Незалежності України Верховного Радою в Києві. Богослужіння відправили о. Богдан Пішка зі Слуцька та о. Богдан-Мойсей Дрозд з Гланська. Службу Божу відпівав перший хор під керівництвом Романа Дрозда, натомість проповідь присвячену цій знаменитій політії виголосив місцевий парох о. Богдан. Під кінець Богослужіння Микола Слабак продекламував вірил присвячені Україні: «Лобійт Україну», «О, пісне небесна, о пісне кримата», «Кожний думай...» З прикрою однак треба ствердити, що не було великої присутності вірників, проте цей недолік у майданному, думако, що вже не повториться.

БЛАГОВІСТ – суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редактор колегія Богдан Тхір (г) - уповноважений секретар, с. Романа Пашковськ СНДМ, Любомира Тхір (лг), Дарій Гаврильев - технічна редакція.

Редакція молодіжної сторінки - Дорота Шупер. Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції. Матеріалів не замовлені не відсилаємо. В опрощаних випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти. Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах, або у чітких рукописах.

Посмертна згадка

З болем словішевато, що 31 серпня 1995 р. упокоївся у Бозі на 78 році життя наш коханий Батько і Дідусь

Микола Орловський

Покійний жив у Каспереві на Ольштинщині.

Вічна Йому пам'ять!

Родина

Батькові

Ніч вже віходить, сонце встає
Тебе. Того, до себе темність бере.

У вічність від нас Бог забирає,

Бо там Тебе наша Мама чекає.

Приємилася наймолодшому – як зайдла у хату

Однієна, зачесана, весела...

І нам знати треба було

Що прийшла по чоловіка свого.

Відходиш з мороків терпіння,

Чужа земля пригорнула Тебе,

Піввіку тому ще більше Ти страждав.

Коли рідний Арламів Тебе прощав.

Прощають тебе, Батьку, діти твої,

Коли залишаєш нас у журобі.

Не журтуйся, Мамо і Гату, – ви біля хати,

А наймолодший щоденно дві могили

буде дотягдати.

М. К.

ВАРТО ПРИБАТИ І ПРОЧИТАТИ

1. Нашія, державність, національність – В. Іванішин. У книжці публіїст свою незалежну думку звертає на одинку нашої новітньої демократії, проблеми єдності, нашій національному. Ціна 2 зл. 50 гр.
2. Стриєцька Голгофа. Збрінк стрілецької поезії. 399 стор. Ціна 3 зл. 50 гр.
3. Мазепа. Орлик. Войнаровський. І. Боршак Історичні есе присвячені українським гетьманам. Ціна 3 зл.
4. Мова і нація – В. Іванішин, Я. Радевич-Винницький. Тези про місце і роль мови в національному відродженні України. 139 стор. Ціна 1 зл. 50 гр.
5. Голога України – Д. Соловей. Правдивий опис терору і геноциду супроти українського народу у 1917-20 рр.. 286 стор. Ціна 5 зл.
6. Велика іностронана Біблія. Ціна 12 зл.
7. Літопис УПА – 9 том «Українська Головна Визвольна Рада». Ціна 8 зл. 19 том – «Діруча УПА Говерля – спомини, статті». Ціна 8 зл. 23 том – «Медична опіка в УПА». Ціна 8 зл.
8. «Ді стверди літо рук наших» – о. Мит. С. Дзюбина. Слогади і документи до історії мартирології УГКЦ у Польщі. Ціна 17 зл.
9. «Візєзгад» – Słownik historyczno-geograficzny znaawczy cz. 1 «Gmina Lutowiska». 495 стор. Ціна 25 зл.
10. «Улома на я чужині» – В. Сава. Розповіль про Замовлення спід присипати на адресу редакції. Просимо не висилати грошей за згадані вище суми реалізації замовлення.

Редакція

Спростування

У попередньому числі «Благовіста» вкралися помилка. Статтю для літей «Боятися, чи ні?» підписано с. Романа ЧСВВ, а повинно бути с. Романа СНДМ.

Автора і читачів сердечно передпропушмо. Редакція

Дійшла до мене сумна вістка, що у другій половині червня поточного року війшла у вічність після тяжкої хвороби колиця підпільника визвольної боротьби за Самостійність України, член ОУН і УГА

Агафія Мішишин-Ліс, псевдо «Гая»

Агафія Ліс, дочка Івана, народилася 26 березня 1926 р. в селі Заліска Воля, Ярославського повіту, в сім'ї рільників. Після закінчення школи в рідному селі в 1941-44 рр. вчилася в українських гімназіях в Кринці та Ярославі. Осінню 1944 р. вступила до підпілля, працювала в рідному селі в СКВ-у та в підпіллях відділах УПА, як зв'язкова та медсестра. «Гая» була відмінного дівчиного, із обов'язків вив'язувалася добре, навивши їх любові до всього, що рідне. Син Богдан завдавання поверталася з вдоволенням.

Весною 1947 р., примушена вкриватися, вийжджала на Шлеськ до містечка Беляві, де не переставала працювати для української справи. Виходить заміж за свого хлопця із сусідньої місцевості. Разом виходили двоє дітей та відмінно дорого проводжала її кілька сотень учасників дnia 30 червня 1995 р.

Родині Покійної, синові о. Б. Мішишинові з Глогова, дочці Олі з Вроцлава, братам Петрові і Павлові та сестрі Анні, їхнім родинам – піріг слова співчуття. Односпельчанин і друг з молодечих та «візвольників» часів

Іван Павлик

XIX МОЛОДІЖНИЙ ЯРМАРОК

11 листопада 1995 р.

відбудеться традиційно в Auli «O» Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Gdańskiego
Sopot, ul. Armii Krajowej 119/121

У концертах, як гости, візьмуть участь: «Білій загін» (Львів), «Калинове гроно» (Рівне), «Верховина» (Варшава), а також молодіжна сцена з Польщі.

Після концерту – ярмаркова забава!

Ціна квитків: концерт – 7 зл,
концерт і забава – 15 зл.

Сердечно запрошуємо! Організатори

«Божа істинна, краса і любов»

Другобицька видавнича фірма «Відродження» випустила книжку видатного теолога і історика Християнської Церкви професора Торонгского Університету о. Петра Біланюка під заголовком «Божа істинна, краса і любов». Книжка вміщає досконально скомпоновані збірник проповідей, наукових доповідей і статей різними мовами, в цьому корейською і японською. У книжці висвітлюються актуальні питання християнства на сучасному етапі, екumenізм, становища і ролі Української Церкви в Україні і світі.. У після зображення християнської Церкви до Г'єра Тейвара де Шардена від Грігорія Сковороди до Альберта Ейнштейна. Кожному надзвичайно корисно буде прочитати розділ «Українська помісна Церква» та «Великі Гості і Втідерери» та «Кужини» чи українські книжки постготів автора – погляд величів душі від Огієнія Шевченка,22. Тел. 2-17-94.

Адреса редакції: «ВЛАХОВІСТ», ul. Chopina 17, 11-220 Гірсько-Главське.

Konto bankowe: Redakcja «BŁAHOVIST», Bank Spółdzielczy w Górowie II, O/W BGŻ Olsztyn Nr 951429-635271-4

Передплату можна оформляти безпосередньо в редакції. Іван Павлик